

36. 5Ω , 10Ω आणि 30Ω विद्युत रोधांच्या समांतर आणि एकसर जोडणी या मधील फरक किती ?

(1) 30Ω	(2) 42Ω
(3) 10Ω	(4) 45Ω

How much is the difference between parallel and series connection of 5Ω , 10Ω and 30Ω resistances ?

(1) 30Ω	(2) 42Ω
(3) 10Ω	(4) 45Ω

37. किंमती हिरा तेजस्वीपणे चकाकतो कारण

- (1) त्याला अनेक बाजूंनी पैलू (पृष्ठ) असतात
- (2) प्रकाशाचे आंशिक व पूर्ण आंतरिक परावर्तन
- (3) चकचकीत पृष्ठावरून प्रकाशाचे परावर्तन
- (4) प्रकाशाचे अपवर्तन

The precious diamond shines brilliantly because of

- (1) a large number of facets
- (2) partial and total internal reflections of light
- (3) reflections from the polished surface.
- (4) refraction of light

38. वैज्ञानिक क्षेत्रात 4 जुलै, 2012 या दिनांकाचे महत्त्व काय आहे ?

- (1) 'क्युरॉसिटी रोवर' मंगळवर उतरले होते
- (2) 'हिग्ज्स् बोसॉन' (देवकण) मूलकणांचे संशोधन
- (3) इस्त्रोची चंद्रयान - 1 मोहिम
- (4) गुरुत्वीय लहरींचे संशोधन

What is the importance of 4th July, 2012 in scientific field ?

- (1) 'Curiosity Rover' landed on Mars
- (2) Discovery of 'Higg's Boson' (God particles)
- (3) Chandrayan - 1 mission by ISRO
- (4) Discovery of Gravitational waves

39. विद्युतधारा वाहन नेणाच्या सरळ वाहकामुळे निर्माण होणाऱ्या चुंबकीय क्षेत्राची दिशा ठरवण्यासाठी वापरला जाणारा नियम कोणता ?

(1) फ्लेमिंगच्या डाव्या हाताचा नियम	(2) फ्लेमिंगच्या उजव्या हाताचा नियम
(3) उजव्या हाताच्या आंगठ्याचा नियम	(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which of the following decides the direction of magnetic field created across a straight current carrying conductor ?

(1) Fleming's Left hand rule	(2) Fleming's Right hand rule
(3) Right hand thumb rule	(4) None of the above

40. केशाकर्षणशक्ति घटना नसेल तर

- अ. समईची वात सतत तेवत राहणार नाही.
 ब. टीपकागदाचे कार्य होणार नाही.
 क. नारळाच्या झाडावरील फळात पाणी जमा होणार नाही.
 ड. पाण्याचे वहन मृदामध्ये होणे शक्य नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ, ब आणि क बरोबर
(2) फक्त ब, क आणि ड बरोबर
(3) फक्त अ, ब आणि ड बरोबर
(4) अ, ब, क आणि ड सर्वच बरोबर

If capillary phenomenon did not exist then

- a. thread would fail to ignite continuously.
 b. the blotting paper would fail to function.
 c. coconut of the coconut tree would fail to collect water.
 d. moving of water inside soil would be difficult.

Answer Options :

(1) Only a, b and c are true
(2) Only b, c and d are true
(3) Only a, b and d are true
(4) All a, b, c and d are true

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

41. 'लेविस' च्या म्हणण्यानुसार
'आम्ल' म्हणजे _____ .

- (1) इलेक्ट्रॉन जोडी देणारा
- (2) इलेक्ट्रॉन जोडी घेणारा
- (3) इलेक्ट्रॉन जोडी देणारा व घेणारा
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

According to 'Lewis',
Acid is defined as _____ .

- (1) Electron Pair Donor
- (2) Electron Pair Acceptor
- (3) Electron Pair Donor as well as Acceptor
- (4) None of the above

42. समान रासायनिक तत्त्वेचे अणु समस्थानिके म्हणजे

- अ. ज्यांच्यामध्ये सारखेच प्रोटॉनची संख्या असते.
 - ब. ज्यांच्यामध्ये न्यूट्रॉनची संख्या भिन्न असते.
 - क. ज्यांचा अणुभार क्रमांक सारखा नसतो.
 - ड. ज्यांच्यामध्ये प्रोटॉनची संख्या भिन्न असते.
- वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त अ	(2) फक्त अ आणि ब
(3) फक्त अ, ब आणि क	(4) फक्त अ, ब आणि ड

Isotopes are nuclei of the same chemical element

- a. have the same proton number 'Z'.
- b. they differ in neutron number 'N'.
- c. they differ in Atomic Mass number 'A'.
- d. they have the different proton number 'Z'.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

(1) Only a	(2) Only a and b
(3) Only a, b and c	(4) Only a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

43. खालीलपैकी कोणता धातू लोखंडाला गंजण्यापासून वाचवितो ?

- (1) झिंक Zn (2) कॉपर Cu
(3) निकेल Ni (4) कॅडमियम Cd

Which of the following metal is used to prevent iron metal from rusting ?

- (1) Zinc Zn (2) Copper Cu
(3) Nickel Ni (4) Cadmium Cd

44. विद्युतभारित कण व अणु मधील फरक हा खालील प्रमाणे असतो.

- अ. सापेक्ष आकार
ब. संरचना
क. असलेला भार

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त क (4) अ, ब आणि क

The difference between ions and atoms is in

- a. Relative size
b. Configuration
c. Presence of charge

Which of the statement/statements given above is/are correct ?

- (1) Only a and b (2) Only b and c
(3) Only c (4) a, b and c

45. मिश्रणातील घटकांचे गुणधर्म अंशता व्यक्त करण्यासाठी खालील परिमाणांची गरज भासते.

- (1) नॉर्मल परिमाण (2) मोलर परिमाण
(3) मोलल परिमाण (4) वरीलपैकी एकही नाही

The properties of a component of a mixture are expressed as partial

- (1) normal quantities (2) molar quantities
(3) molal quantities (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

46. पेशी हा सजीवांचा मूलभूत घटक आहे, ह्याला _____ अपवाद आहे.

- (1) अमिबा (2) व्हायरसेस (3) पॅरामेसियम (4) अलबूगो

The exception for the fact that the cell is the unit of structure for all living organisms is _____ .

- (1) Amoeba (2) Viruses (3) Paramoecium (4) Albugo

47. बेडकामध्ये बाह्यश्वासोच्छ्वास _____ द्वारे होतो.

- (1) फुफ्फुस, बक्कल पोकळी आणि त्वचा
(2) रक्त, लसीका आणि मेदयुक्त द्रव्य पदार्थ
(3) घशाची पोकळी, श्वासनलिका आणि लघु श्वासनलिका
(4) फुफ्फुस, शरीर आणि त्वचा

In frog, external respiration takes place in the _____ .

- (1) lungs, buccal cavity and skin
(2) blood, lymph and tissue fluid
(3) pharynx, trachea and bronchi
(4) lung, body and skin

48. खालीलपैकी कोणता घटक फ्लोयम मध्ये अंतर्भूत **नाही** ?

- (1) कंप्यानिअन सेल (2) सिव्ह ट्युब
(3) व्हेसल्स (4) सिव्ह प्लेट्स

Which of the following is **not** a component of phloem ?

- (1) Companion cell (2) Sieve tube
(3) Vessels (4) Sieve plates

49. खालीलपैकी कोणता पर्याय हा कॉर्डेट गटातील प्राण्यांचे वैशिष्ट्य आहे ?

- (1) टू सीलम (2) गुदद्वारावरील शेपटी
(3) ब्लास्टोफोर चे गुदद्वारातील परिवर्तन (4) द्विपक्षीय सममिती

What is one characteristic that separates chordates from all other animals ?

- (1) True coelom (2) Post-anal tail
(3) Blastopore, which becomes the anus (4) Bilateral symmetry

50. वनस्पतींच्या देठामध्ये मुक्त अंतरावर कॅल्शियम कार्बोनेटचे स्फटिक जमा होतात त्याला _____ म्हणतात.

- (1) सिस्टोलिथस (2) हिरड्या (3) अलकलॉईडस (4) टॅनिन्स

The calcium carbonate crystals are deposited at the free end of the stalk of the plant called _____ .

- (1) cystoliths (2) gums (3) alkaloids (4) tannins

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

51. भारतात दरवर्षी _____ महिना राष्ट्रीय पोषण महिना म्हणून साजरा केला जाईल.

- (1) डिसेंबर (2) सप्टेंबर
(3) जून (4) ऑगस्ट

In India, every year, _____ would be celebrated as the National Nutrition Month (Rashtriya Poshan Maah).

- (1) December (2) September
(3) June (4) August

52. _____ जगातील असा एक देश जेथे स्त्रियांना चार चाकी गाडी चालवण्याची परवानगी नव्हती परंतु जून 2018 पासून तशी परवानगी देण्यात आली.

- (1) इराक (2) सऊदी अरेबिया
(3) कतार (4) इरान

_____ was a country in the world where women are not allowed to drive a four wheeler but from June 2018 onwards they were allowed to drive.

- (1) Iraq (2) Saudi Arabia
(3) Qatar (4) Iran

53. 2017 मध्ये मुंबईतील कोणत्या स्थानिक रेल्वे स्थानकाने सर्व महिला कर्मचारी असण्याचा विक्रम नोंदवला ?

- (1) परेल (2) माटुंगा
(3) दादर (4) माहिम

Which local railway station in Mumbai created a record for having all-women staff in the year 2017 ?

- (1) Parel (2) Matunga
(3) Dadar (4) Mahim

54. ऑक्सिटोसिन हे नैसर्गिक हॉर्मोन _____ या ग्रंथी मधून स्रवते.

- (1) पिच्युटरी (पियुषिका) (2) थायरॉईड (कंठग्रंथी)
(3) अॅड्रेनल (मुत्रपिंडाजवळील ग्रंथी) (4) ओव्हरीज

Oxytocin is natural hormone secreted by _____ glands.

- (1) Pituitary (2) Thyroid
(3) Adrenal (4) Ovaries

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

55. नोमॅडीक एलिफंट हे भारत आणि _____ मधील वार्षिक संयुक्त लष्करी अभ्यासाचे नाव आहे.

- (1) म्यानमार
- (2) थायलंड
- (3) मंगोलिया
- (4) श्रीलंका

Nomadic Elephant is a joint annual military exercise between India and _____ .

- (1) Myanmar
- (2) Thailand
- (3) Mongolia
- (4) Sri Lanka

56. 'शिवाजी कोण होता ?' या पुस्तकाचे लेखक _____ आहेत.

- (1) नरेंद्र दाभोळकर
- (2) एम.एम. कलबुर्गी
- (3) गोविंद पानसरे
- (4) गौरी लंकेश

'Who was Shivaji ?' is a book written by _____ .

- (1) Narendra Dabholkar
- (2) M.M. Kalburgi
- (3) Govind Pansare
- (4) Gauri Lankesh

57. मोदी सरकारने 2014 मध्ये आर.ए.एक्स. फोन लाईन्सची संख्या 1300 वरून _____ इतकी वाढवली.

(1) 2600	(2) 4000
(3) 3000	(4) 5000

Modi government increased the number of RAX phone lines from 1300 to _____ in 2014.

(1) 2600	(2) 4000
(3) 3000	(4) 5000

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

58. पुढीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे ?

अ. गगनयान हा भारताचा पहिला मानव अंतराळ मोहिमेचा प्रकल्प आहे.

ब. याद्वारा 3 अंतराळ यात्रींना अवकाशात महिना भरासाठी पाठविले जाईल आणि त्यांचे प्रशिक्षण भारत तसेच परदेशात होईल.

क. सध्या (सप्टे. 2018) इसरोचे प्रमुख के. सिवन आहेत.

ड. इसरोने डॉ. व्ही ललितांबिका यांच्याकडे अंतरिक्षच्या कार्यक्रमाचे प्रमुख म्हणून जबाबदारी सोपवली आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ, ब, क आणि ड

(2) फक्त अ, ब आणि क

(3) फक्त अ, क आणि ड

(4) फक्त अ आणि क

Which of the following statements are *true* ?

a. Gaganyaan is India's first manned space flight.

b. It will send 3 human beings into a space for a month long period and they will be trained in India and abroad.

c. At present (Sep. 2018) ISRO Chairman is K. Sivan.

d. ISRO has deputed Dr. V. Lalithambika to lead astronaut programme.

Answer Options :

(1) a, b, c and d

(2) Only a, b and c

(3) Only a, c and d

(4) Only a and c

59. जलालुद्दीन हक्कानी हा _____ या दहशतवादी गटाचा सदस्य होता.

(1) अल कायदा

(2) हिजबुल्ला

(3) अफगान मुजाहिदीन, तालिबान

(4) हमास

Jalaluddin Haqqani was a member of the _____, a terrorist group.

(1) Al Qaida

(2) Hezbollah

(3) Afghan Mujahideen, Taliban

(4) Hamas

60. पुढीलपैकी अयोग्य विधान शोधा.

(1) संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या विस्तारित सुरक्षा परिषदेतील भारताच्या उमेदवारीस सायप्रसने पाठिंबा दिला आहे.

(2) सायप्रस युरोपीय संघाचा सदस्य असून युरो हे त्याचे चलन आहे.

(3) सायप्रस कॉमनवेल्थ सदस्य आहे.

(4) सायप्रसने भारताच्या आण्विक पुरवठा गटातील सदस्यवासाठी विरोध केला आहे.

Find out the *incorrect* statement from the below.

(1) Cyprus has supported India's candidature for an expanded UN Security Council.

(2) Cyprus is part of European Union and Euro is its currency.

(3) Cyprus is member of Commonwealth.

(4) Cyprus has opposed India's candidature for the Nuclear Suppliers' Group.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

61. खालीलपैकी कोणता प्रकार ऑनलाईन पर्यावरण आणि डिजीटल मिडियाशी संबंधित योग्य आणि नैतिक अन्वेषण करण्यास उपयोगी ठरतो ?

(1) सायबरइथिक्स	(2) सायबरसेफ्टी
(3) सायबरसीक्युरिटी	(4) सायबरलॉ

Which of the following is used for exploring appropriate and ethical behaviours related to online environments and digital media ?

(1) Cyberethics	(2) Cybersafety
(3) Cybersecurity	(4) Cyberlaw

62. संगणक विश्वामध्ये ट्रोजन खालीलपैकी कशाच्या संदर्भित आहे ?

(1) व्हायरस	(2) मालवेअर
(3) वर्म	(4) स्पायवेअर

In Computer World Trojan refers to

(1) Virus	(2) Malware
(3) Worm	(4) Spyware

63. खालीलपैकी कोणता अँटीव्हायरस प्रोग्राम **नाही** ?

(1) नॉर्टन	(2) ट्रोजन हॉर्स
(3) क्वीक हील	(4) के7

Which of the following is **not** an antivirus program ?

(1) Norton	(2) Trojan Horse
(3) Quick Heal	(4) K7

64. _____ ही राज्य, देश, किंवा संपूर्ण जग व्यापणारी डेटा संचार व्यवस्था आहे.

(1) मॅन	(2) वॅन
(3) लॅन	(4) वरीलपैकी एकही नाही

A _____ is a data communication system spanning states, countries, as the whole world.

(1) MAN	(2) WAN
(3) LAN	(4) None of the above

65. इंटरनेटमध्ये पहिले शोध इंजिन कोणते आहे ?

(1) गुगल	(2) अर्चाई
(3) अल्टाव्हिस्टा	(4) डब्ल्यू.ए.आय.एस.

Which is the first search engine in internet ?

(1) Google	(2) Archie
(3) Altavista	(4) WAIS

कचव्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

66. 'व्यास सन्मान' हा साहित्य क्षेत्रातील पुरस्कार _____ फाऊंडेशन तर्फे दिला जातो.

(1) आकांक्षा	(2) के.के. बिरला
(3) अमृत	(4) जे.सी.बी. साहित्य

The literary award 'Vyas Samman' is given by the _____ foundation.

(1) Akanksha	(2) K.K. Birla
(3) Amrit	(4) J.C.B. literature

67. अर्जुन पुरस्कार, राष्ट्रीय क्रीडा पुरस्कार _____ संस्थापित झाला.

(1) 1951	(2) 1961
(3) 1974	(4) 1978

Arjuna awards, the national sports award, was instituted in the year

(1) 1951	(2) 1961
(3) 1974	(4) 1978

68. साहित्य अकादमीने साहित्यिक पुरस्कार देण्यासाठी 24 भाषांना मान्यता दिली आहे. भारतीय राज्यघटनेच्या आठव्या अनुसूचीमधील 22 भाषा अधिक इंग्रजी अधिक _____ .

(1) भोजपूरी	(2) भोटी
(3) राजस्थानी	(4) तुळू

The Sahitya Akademi recognises 24 languages for conferring literary awards – 22 languages listed in Indian Constitution (8th Schedule) plus English plus _____ .

(1) Bhojpuri	(2) Bhoti
(3) Rajasthani	(4) Tulu

69. ज्योती सुरेखा वेनम यांचा ऑगस्ट 2018 मधील तिरंदाजीच्या जागतिक क्रमवारीत _____ क्रमांक आहे.

(1) 14वा	(2) 24वा
(3) 54वा	(4) 34वा

Jyothi Surekha Vennam, has a world ranking of _____ in archery, as of August 2018.

(1) 14	(2) 24
(3) 54	(4) 34

70. “ऑल द लाईव्ज वी नेव्हर लिव्हड्” या _____ यांनी लिहीलेल्या पुस्तकाचा समावेश 2018 च्या जेसीबी साहित्य पुरस्काराच्या दहा पुस्तकांच्या मोठ्या निवड यादीत (लॉगलिस्ट) करण्यात आला आहे.

(1) नयनतारा सहगल	(2) अनुराधा रॉय
(3) चंद्रहास चौधरी	(4) शुभांगी स्वरूप

“All the lives we never lived” is a book written by _____, included in the longlist of ten books for the JCB prize for literature 2018.

(1) Nayantara Sahagal	(2) Anuradha Roy
(3) Chandrahas Choudhary	(4) Shubhangi Swarup

71. पहिला राजीव गांधी खेल रत्न पुरस्कार _____ यांना देण्यात आला.

(1) लिंडर पेस	(2) मेरी कोम
(3) सायना नेहवाल	(4) विश्वनाथन आनंद

The first Rajiv Gandhi Khel Ratna award was given to _____.

(1) Leander Paes	(2) Mary Kom
(3) Saina Nehwal	(4) Vishwanathan Anand

72. 2017 चा ‘टाटा लिटरेचर लाईव्ह ! लाईफटाईम अचिव्हमेंट अँवॉर्ड (जीवन गौरव पुरस्कार) कोणाला मिळाला ?

(1) अनिल धारेकर	(2) गिरीश कर्नाड
(3) अमिताव घोष	(4) किरण नगरकर

Who received the Tata Literature Live ! Lifetime Achievement Award for 2017 ?

(1) Anil Dharekar	(2) Girish Karnad
(3) Amitav Ghosh	(4) Kiran Nagarkar

73. 2017 च्या ज्ञानपीठ पुरस्कार विजेत्या कृष्णा सोबती यांचा जन्म 1925 साली, आता पाकिस्तान मध्ये असलेल्या पूर्वीच्या पंजाबच्या _____ जिल्ह्यामध्ये झाला.

(1) गुजरात	(2) गुजराणवाला
(3) झेलम	(4) लाहोर

Krishna Sobti, the winner of the Gnyanpeeth award 2017, was born in _____ district of erstwhile Punjab, now in Pakistan, in 1925.

(1) Gujarat	(2) Gujranwala
(3) Jhelum	(4) Lahore

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

74. महाराष्ट्र सरकारने दिलेल्या 'शिव छत्रपती क्रीडा पुरस्कारांतर्गत' बिभीषण पाटील यांना _____ मधील त्यांच्या कामगिरी बद्दल 2016 - 17चा जीवन गौरव पुरस्कार देण्यात आला.

(1) कबड्डी	(2) मल्लखांब
(3) खो-खो	(4) पॉवर आणि बॉडी बिल्डींग

Under the 'Shiv Chhatrapati Krida Puraskar' given by the Government of Maharashtra Bibhishan Patil got the lifetime achievement award for 2016 - 17 for his achievement in _____ .

(1) Kabaddi	(2) Mallakhamb
(3) Kho-Kho	(4) Power and Body building

75. वैयक्तिक आणि सांघिक खेलांसाठीचा राजीव गांधी खेल रत्न पुरस्कार प्राप्त करणार पॅरालिम्पिक्स मधील पहिला भारतीय खेळाडू कोण ?

(1) मरीयाप्पन थंगवेलू	(2) देवेंद्र झाझरिया
(3) दीपा मलिक	(4) वरुण सिंग भाटी

Who is the first Indian paralympian to receive Rajiv Gandhi Khel Ratna award in sports and games ?

(1) Mariyappan Thangavelu	(2) Devendra Jhajharia
(3) Deepa Malik	(4) Varun Singh Bhati

76. खालीलपैकी कोणता भाग हा माहिती अधिकार अधिनियम, 2005 मध्ये समाविष्ट नाही ?

(1) लॉग बुक	(2) सॅम्पल डेटा
(3) फेसीमील (प्रतिकृती)	(4) वरीलपैकी काही नाही

Which of the following is *not* a part of information under RTI, 2005 ?

(1) Log Book	(2) Sample Data
(3) Facsimile	(4) None of the above

77. “माहिती अधिकाऱ्याच्या कायद्यांतर्गत” “सक्षम अधिकारी” निवडून योग्य जोड्या लावा.

अ	ब
अ. सर्वोच्च न्यायालय	I. अध्यक्ष
ब. लोकसभा	II. उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ति
क. राज्य विधानसभा	III. भारताचे मुख्य न्यायमूर्ति
ड. उच्च न्यायालय	IV. सभापति

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	III	IV
(3)	III	IV	I	II
(4)	II	III	I	IV

Under “Right to Information Act” match the following regarding “Competent Authorities”.

A	B
a. Supreme Court	I. Chairman
b. House of People	II. Chief Justice of High Court
c. Council of States	III. Chief Justice of India
d. High Court	IV. Speaker

Answer Options :

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	III	IV
(3)	III	IV	I	II
(4)	II	III	I	IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

78. जर भारतामध्ये माहिती अधिकाराचा इतिहास लक्षात घेतला तर असे आढळते की सदर मोहिम ही _____ यांच्या नेतृत्वा खाली राजस्थान येथे सुरू करण्यात झाली.

(1) शुभेन्दू रॉय	(2) हर्ष मंदार
(3) अरूणा रॉय	(4) हर्ष राजबिहारी

If we see the history of Right to Information in India, we find that, a campaign was started under the leadership of _____ in Rajasthan.

(1) Subhendu Roy	(2) Harsh Mander
(3) Aruna Roy	(4) Harsh Rajbihari

79. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 मधील कोणते प्रकरण राज्य माहिती आयोगाशी संबंधित आहे ?

(1) प्रकरण तीन	(2) प्रकरण चार
(3) प्रकरण पाच	(4) प्रकरण सहा

Which Chapter of Right to Information Act, 2005 deals with the State Information Commission ?

(1) Chapter III	(2) Chapter IV
(3) Chapter V	(4) Chapter VI

80. माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 अंतर्गत "अभिलेख" म्हणजे :

- अ. कोणताही दस्तऐवज, हस्तलिखित व फाईल.
 ब. एखाद्या दस्तऐवजाची कोणतीही मायक्रोफिल्म, मायक्रोफिश आणि प्रतिसूचक प्रत.
 क. अश्या मायक्रोफिल्म मध्ये संग्रहित केलेल्या प्रतिमेची किंवा प्रतिमेची कोणतीही नक्कल (मग ती परिवर्धित केलेली असो वा नसो).
 ड. संगणकाद्वारे किंवा कोणत्याही इतर उपकरणाद्वारे तयार केलेले कोणतेही इतर साहित्य, यांचा समावेश होतो.
 वरील कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब	(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त क आणि ड	(4) अ, ब, क आणि ड

As per Right to Information Act, 2005, "record" includes :

- a. any document, manuscript and file
 b. any microfilm, microfiche and facsimile copy of a document
 c. any reproduction of image or images embodied in such microfilms
 d. any other material produced by a computer or any other device

Which of the statements given above are correct ?

Answer Options :

(1) Only a and b	(2) Only b and c
(3) Only c and d	(4) a, b, c and d

81. "महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियमांच्या" अंतर्गत "नियत कालमर्यादा" कोणत्या कलमाखाली अधिसूचित केली जाते ?

- (1) कलम 2
- (2) कलम 3
- (3) कलम 4
- (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

According to the provisions of "Maharashtra Right to Public Service Act" under which section "Prescribed time limit" is notified ?

- (1) Section 2
- (2) Section 3
- (3) Section 4
- (4) None of the above

82. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या कोणत्या कलमांत आयोगाचे अधिकार व कार्य विहित केली आहेत ?

- (1) कलम 12
- (2) कलम 17
- (3) कलम 22
- (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The Maharashtra Right to Public Services Act, 2015, by which section mentioned powers and functions of Commission ?

- (1) Section 12
- (2) Section 17
- (3) Section 22
- (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

83. खालील विधाने विचारात घ्या :

विधान I : महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 कलम 8 अंतर्गत प्रथम अपील प्राधिकारी म्हणून कार्य करण्यासाठी पदनिर्देशित अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा वरिष्ठ दर्जा असलेल्या, गट "ब" दर्जाच्या किंवा त्याच्या समकक्ष दर्जाच्या अधिकाऱ्याची नियुक्ती सार्वजनिक प्राधिकरण करील.

विधान II : देखरेख अधिकारी म्हणून कार्य करण्यासाठी पद निर्देशित अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा कनिष्ठ दर्जा असलेल्या व्यक्तीची नियुक्ती सार्वजनिक प्राधिकरण करील.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान II बरोबर, I चूक	(2) विधान I बरोबर, II चूक
(3) दोन्ही विधाने बरोबर	(4) दोन्ही विधाने चूक

Consider the following statements :

Statement I : The Public Authority shall appoint an officer not below the rank of Group 'B' or its equivalent rank who is superior in rank to the Designated officer to act as First Appellate Authority under Section 8 of the Act.

Statement II : The Public Authority shall appoint an officer who is superior but below the rank of Designated officer to act as a first Monitoring officer.

Answer Options :

(1) Statement II is correct, I is incorrect	(2) Statement I is correct, II is incorrect
(3) Both statements are correct	(4) Both statements are incorrect

84. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या अनुषंगाने वेगळेपण ओळखा.

(1) पारदर्शक	(2) कार्यक्षम
(3) अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य	(4) समयोचित

Find oddman out regarding the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015.

(1) Transparent	(2) Efficient
(3) Freedom to expression	(4) Timely

85. माहितीचा अधिकार अधिनियम 2005 मधील प्रसारित करणे या शब्दाबद्दल कलम 4 च्या स्पष्टीकरणाच्या अनुषंगाने वेगळेपण ओळखा.

(1) शासकीय अधिकारी	(2) सार्वजनिक घोषणा
(3) इन्टरनेट	(4) सूचना फलक

Find oddman out regarding explanation of the word disseminated in Section 4 of the Right to Information Act, 2005.

(1) Government officer	(2) Public announcement
(3) Internet	(4) Notice Boards

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

86. 'अभिनव भारत' या गुप्त क्रांतिकारी संघटनेची स्थापना कोणी केली ?

- (1) बाळ गंगाधर टिळक (2) चाफेकर बंधु
(3) लहुजी साळवे (4) वि.दा. सावरकर

Who formed a secret revolutionary organization, 'Abhinav Bharat' ?

- (1) Bal Gangadhar Tilak (2) Chaphekar Brothers
(3) Lahuji Salve (4) V.D. Savarkar

87. शेरशाहाच्या प्रशासन व्यवस्थेमध्ये 'सरकार' चा महत्त्वाचा अधिकारी _____ होता.

- (1) मुन्सीफ-इ-मुन्सीफन (2) दिवाण-इ-बरीद
(3) दिवाण-इ-रसालत (4) दिवाण-इ-विझारत

In Shershah's Administration important official of 'Sarkar' was _____

- (1) Munsif-i-Mansifan (2) Diwan-i-Barid
(3) Diwan-i-Rasalat (4) Diwan-i-Wizarat

88. खालीलपैकी कोणत्या अटी शाह शुजा उद्दौला याने अलाहाबाद तहात मान्य केल्या होत्या ?

- अ. अलाहाबाद व कोरा हे जिल्हे नवाब शुजा उद्दौलाने शाह आलमकडे द्यावे.
ब. बंगालची पूर्णसत्ता हाती घेतली तर कंपनीचे खरे रूप समोर येईल आणि त्यास्थितित संपूर्ण भारत कंपनीच्या विरोधात एकत्र येईल.
क. नुकसान भरपाई म्हणून शुजा उद्दौलाने 50 लाख रुपये कंपनीला द्यावेत.
ड. कंपनीच्या संचालकांनी दुहेरी प्रशासन समाप्त करण्याचा निर्णय घेतला.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) वरील सर्व (2) फक्त ब
(3) फक्त ड (4) फक्त अ आणि क

Which of the following conditions were confirmed by Shah Shuja-ud-Daulah at Allahabad Treaty ?

- a. Nawab Shuja ud-Daulah surrendered Allahabad and Kora districts to Shah Alam.
b. Open assumption of authority would have brought the Company in its true colours might have achieved the miracle of uniting while India against the Company and the embroil them in war.
c. Shuja ud-Daulah agre to pay rupees 50 lakhs to Company as war indemnity.
d. Court of directors decided to end the dual system of administration.

Answer Options :

- (1) All of the above (2) Only b
(3) Only d (4) Only a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

89. अकबराने फतेहपुर सीकरी या नवीन शहराची स्थापना _____ यांचा सन्मान करण्यासाठी केली.

(1) सलिम चिस्ती	(2) अबुल फजल
(3) निझाम-अल-उद्दीन	(4) हुमायूँ

Akbar laid the foundation of the new city Fatehpur Sikri in the honour of _____ .

(1) Salim Chisti	(2) Abul Fazl
(3) Nizam-al-Din	(4) Humayun

90. मराठा साम्राज्य विस्तारासाठी शाहुने राघोजी भोसले यांना कोणत्या प्रदेशाचे वाटप केले होते ?

- अ. बंगाल, बिहार
 ब. ओरिसा
 क. डेक्कन, साउथ सातारा
 ड. मालवा, गुजरात

पर्यायी उत्तरे :

(1) वरील सर्व	(2) फक्त क
(3) फक्त ब	(4) फक्त अ आणि ब

Which provinces had allotted by Shahu to Raghoji Bhosale for expansion of Maratha Raj ?

- a. Bengal, Bihar
 b. Orissa
 c. Deccan, South Satara
 d. Malva, Gujarat

Answer Options :

(1) All of the above	(2) Only c
(3) Only b	(4) Only a and b

91. दूरसंवेदन हे कशाचे प्रभावी व अचूक अत्याधुनिक तंत्रज्ञान आहे ?

(1) जलसिंचन	(2) कृषि
(3) नागरी नियोजन	(4) सर्वेक्षण

Remote sensing is one of the effective and accurate modern technique of what ?

(1) Irrigation	(2) Agriculture
(3) Urban Planning	(4) Surveying

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

92. टेन डिग्री चॅनेल (Ten Degree Channel) कोणत्या बेटांच्या दरम्यान आहे ?

- (1) छोटे निकोबार आणि मोठे निकोबार
- (2) छोटे निकोबार आणि कार निकोबार
- (3) छोटे अंदमान आणि कार निकोबार
- (4) छोटे अंदमान आणि छोटे निकोबार

Ten Degree Channel is between which of the islands ?

- (1) Little Nicobar and Great Nicobar
- (2) Little Nicobar and Car Nicobar
- (3) Little Andman and Car Nicobar
- (4) Little Andman and Little Nicobar

93. खालील जोड्या लावा :

वन उद्याने	जिल्हा
अ. हिमायतबाग	I. जळगांव
ब. पाल	II. बुलढाणा
क. प्रताप सिंग	III. औरंगाबाद
ड. राणी बाग	IV. सातारा

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	III	I	IV	II
(2)	III	IV	I	II
(3)	III	I	II	IV
(4)	III	II	I	IV

Match the following :

Forest Parks	District
a. Himayatbagh	I. Jalgaon
b. Pal	II. Buldhana
c. Pratap Singh	III. Aurangabad
d. Rani Bag	IV. Satara

Answer Options :

	a	b	c	d
(1)	III	I	IV	II
(2)	III	IV	I	II
(3)	III	I	II	IV
(4)	III	II	I	IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

94. प्राकृतिक विविधतेमुळे कोकणचे कोणते दोन उपविभाग आहेत ?

- (1) उत्तर व दक्षिण कोकण
- (2) खलाली व वलाली
- (3) मुंबई, ठाणे व रायगड
- (4) रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग

In which two parts Konkan region is divided due to physical diversity.

- (1) North and South Konkan
- (2) Khalali and Walali
- (3) Mumbai, Thane and Raigad
- (4) Ratnagiri and Sindhudurg

95. खालीलपैकी कोणते वाळवंट सोडियम नायट्रेटच्या साठ्यासाठी प्रसिद्ध आहे ?

- (1) गोबी
- (2) सहारा
- (3) कलहरी
- (4) अटाकामा

Which one of the following deserts is famous for the deposits of Sodium Nitrate ?

- (1) Gobi
- (2) Sahara
- (3) Kalahari
- (4) Atacama

96. संसदीय शासन पद्धतीचा प्रमुख लाभ _____ हा आहे.

- (1) कार्यकारी मंडळ आणि कायदेमंडळ स्वतंत्रपणे कार्य करतात
- (2) त्यामुळे धोरणामध्ये सातत्य राहते आणि ती अधिक कार्यक्षम असते
- (3) कार्यकारी मंडळ हे कायदेमंडळास जबाबदार राहते
- (4) शासनाचा प्रमुख हा निवडणूकीशिवाय बदलला जावू शकत नाही

The main advantage of the parliamentary form of government is that

- (1) the executive and legislature work independently.
- (2) it provides continuity of policy and is more efficient.
- (3) the executive remains responsible to the legislature.
- (4) the head of the government cannot be changed without election.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

97. राज्यघटनेमध्ये मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश _____ या हेतूसाठी करण्यांत आला.

- (1) सामाजिक अन्यायापासून दुर्बल घटकांना वाचविणे
- (2) मूलभूत हक्कांच्या दुरुपयोगास रोखणे
- (3) घटनाबाह्य आणि विध्वंसक कृत्यांना नियंत्रणात ठेवणे
- (4) मार्गदर्शक तत्वांना मूलभूत हक्कांपेक्षा अधिक प्राधान्य देणे

The Fundamental Duties were included in the Constitution for the purpose of

- (1) to protect the weaker section from social injustice.
- (2) to prevent abuse of Fundamental Rights.
- (3) to curb subversive and unconstitutional activities.
- (4) to accord priority to Directive principles over Fundamental Rights.

98. “अधिकार म्हणजे समाज जीवनाच्या अशा अटी आहेत की, ज्याशिवाय कोणतीही व्यक्ति स्वतःचा सर्वांगीण विकास करू शकत नाही.” असे कोणी म्हटले ?

(1) प्रो. लास्की	(2) डॉ. गॉर्नर
(3) जॉन लॉक	(4) थॉमस हॉब्स

Who said “Rights are such conditions of the social life, without which a person **cannot** make all-round development” ?

(1) Prof. Laski	(2) Dr. Garner
(3) John Locke	(4) Thomas Hobbes

99. विधानपरिषद नष्ट करण्याचा किंवा निर्माण करण्याचा केलेला कायदा हा घटनादुरुस्तीचा कायदा आहे, असे मानले जाणार नाही, हे भारतीय संविधानाचा कोणत्या कलमामध्ये स्पष्ट करून सांगितले आहे ?

- (1) कलम 169(1)
- (2) कलम 169(2)
- (3) कलम 169(3)
- (4) कलम 168(2)

In which Article of the Indian Constitution, does it mean that the law to abolish or create a legislative council is **not** a law of Constitutional Amendment ?

- (1) Article 169(1)
- (2) Article 169(2)
- (3) Article 169(3)
- (4) Article 168(2)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

100. खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. मुंबई ग्राम पंचायत अधिनियम, 1958 मधील कलम 6 मध्ये ग्रामसभेची तरतूद आहे.
- ब. 73व्या घटनादुरुस्ती कायद्यातील कलम 243 अनुसार ग्राम सभेला संवैधानिक अधिकार आहेत.
- क. ग्राम सभेला निवडणूक नसते.
- ड. ग्राम पंचायतचे सर्व मतदार हे ग्राम सभेचे सभासद असतात.

वरीलपैकी कोणते विधाने सत्य आहेत ?

- (1) फक्त अ, ब आणि क
- (2) फक्त ब, क आणि ड
- (3) फक्त क, ड आणि अ
- (4) वरील सर्व

Consider the following statements :

- a. There is a provision of Gram Sabha in Section 6 of the Mumbai Gram Panchayat Act, 1958.
- b. According to Article 243 of the 73rd Constitutional Amendment Act, the Gram Sabha has Constitutional Rights.
- c. Gram Sabha has no Election.
- d. All the voters of Gram Panchayat are members of the Gram Sabha.

Which of the statements given above are correct ?

- (1) Only a, b and c
- (2) Only b, c and d
- (3) Only c, d and a
- (4) All of the above

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK